

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
геріатричного стаціонару Запорізького міського
територіального центру соціального обслуговування
(надання соціальних послуг)**

09.10.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 09.10.2024 групою НПМ здійснено відвідування геріатричного стаціонару Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) (далі – установа, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Круцюк Антон Володимирович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Миронова Олена Анатоліївна, представник громадської організації;

Проценко Людмила Петрівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування закладу здійснюється вперше.

Заклад знаходиться за адресою: вул. Миколи Корищенка, 28а, м. Запоріжжя.

Згідно з Положенням про геріатричний стаціонар Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг), затвердженим рішенням міської ради від 24.02.2021 № 66 (далі – Положення), геріатричний стаціонар є структурним підрозділом Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)».

Заклад розрахований на перебування 25 осіб. На день відвідування в установі перебувало 15 осіб (11 жінок та 4 чоловіків). Всі підопічні закладу дієздатні особи. У закладі проживають 4 підопічні, яким встановлено групи інвалідності, 1 особа, яка відноситься до маломобільної групи населення. Окрім того, 8 підопічних закладу мають статус внутрішньо переміщених осіб.

Протягом 2023-2024 років випадків смерті підопічних в установі не встановлено.

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22.11.2018 № 2162, заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальностями: організація і управління охороною здоров'я, терапія, фізіотерапія; за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

Штатна чисельність працівників закладу складає 32,25 шт. од., з яких: завідувач геріатричного стаціонару – 1,0 шт. од; соціальний працівник без категорії – 1,0 шт. од; соціальний робітник – 6,0 шт. од; психолог без категорії – 1,0 шт. од; фахівець з фізичної реабілітації без категорії – 1,0 шт. од; фахівець із соціальної роботи без категорії – 1,0 шт. од; завідувач господарством – 1,0 шт.

од; сестра медична старша вищої кваліфікаційної категорії – 1,0 шт. од.; сестра медична вищої кваліфікаційної категорії – 3,0 шт. од.; сестра медична II кваліфікаційної категорії – 1,75 шт. од.; сестра медична з фізіотерапії – 0,5 шт. од.; сестра медична з масажу – 0,5 шт. од.; кухарі – 2 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка-ванниця) – 0,5 шт. од.; сестра-господиня – 0,5 шт. од.; молодша медична сестра (санітарка-прибиральниця) – 1,0 шт. од.; кухонний робітник – 2,0 шт. од. та інші працівники.

Первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій про вибір лікаря.

У 2023 році заклад профінансовано на суму 5 420 000,00 грн та отримано благодійної допомоги на суму 987 223,88 грн.

Станом на дату відвідування заклад профінансовано на суму 4 797 600,00 грн та отримано благодійної допомоги на суму 213 785,94 грн.

Вартість харчування на одну особу в день станом на 09.10.2024 становить 117,59 грн, а сума витрат на медикаменти на одну особу в день станом на 09.10.2024 становить 0,78 грн. (надання невідкладної медичної допомоги).

Заклад розміщується в двоповерховій будівлі (фото 1). Територія установи озеленена, облаштована критими альтанками для відпочинку підопічних на свіжому повітрі (фото 2, 3). Підопічні вільно пересуваються територією закладу.

Окрім того, на території установи наявні вуличні тренажери.

Наявний генератор повністю забезпечує функціонування закладу у разі відключення електроенергії.

Всього у закладі 18 житлових кімнат розрахованих на проживання по 1-2 особи, 4 кімнати з санітарним вузлом та 2 облаштовані кімнати для користувачів крісел колісних. Окрім того, наявні кімната відпочинку, кабінет лікувально фізичної культури, фізіотерапевтичний, процедурний кабінети, комп'ютерний клас, бібліотека, їдальня, ізолятор. Господарські приміщення складаються із кухні, пральні, комори тощо.

У житловому корпусі забезпечено доступ до питної води, зокрема встановлено бутлі з питною водою у доступному для підопічних місці (фото 4).

Усі підопічні забезпечені м'яким та твердим інвентарем у достатній кількості.

З кожним підопічним укладено договір про надання соціальних послуг.

У 2018 році закладом відкрито комп'ютерний гурток та впроваджено соціальну послугу соціальна адаптація. У 2021 році додатково до існуючої соціальної послуги запроваджено нову соціальну послугу – підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю. З 2021 року соціальну послугу підтримане проживання отримало 489 осіб, соціальну послугу соціальна адаптація – 208 осіб.

У закладі проводяться фізіотерапевтичні процедури, лікувально фізична культура, також підопічні користуються комп'ютерним класом та бібліотекою (фото 5, 6, 7).

Вікна закладу не заграбовані, наявні схеми евакуації на кожному поверсі (фото 8).

У місцях загального користування є телевізори (фото 9). Окрім того, підопічні мають можливість користуватися власними телефонами.

Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах закладу задовільне.

На інформаційних стендах інтернату розміщена інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав.

Санітарний стан постільної білизни та одягу підопічних задовільний.

Працівниками проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування.

В установі організовано чотириразове харчування, у межах затверджених норм харчування з урахуванням віку та стану здоров'я.

Група НПМ провела особисте конфіденційне спілкування з 13 підопічними та 5 працівниками закладу. Підопічні під час відвідування мали доглянутий зовнішній вигляд, були відкриті та зацікавлені в спілкуванні. Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання, стаття 28 Конституції України).

1. Під час вивчення затверджених посадових інструкцій медичних працівників встановлено, що до функціональних обов'язків медичного персоналу не включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання, як це передбачено статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

2. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів

України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту». У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

3. У холодильнику харчоблоку встановлено порушення правил товарного сусідства продуктів харчування, що може призвести до перехресного забруднення продуктів харчування та втрати їх якості (фото 10).

4. Групою НПМ встановлено, що житлові кімнати закладу не облаштовано кнопками виклику персоналу. У разі виникнення потреби в екстреній медичній допомозі у підопічних виникає проблема у швидкому та своєчасному зверненні за допомогою до медичних працівників.

5. Під час відвідування встановлено, що працівниками харчоблоку не відбираються добові проби з приготовлених страв.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

6. У порушення пункту 2 розділу VIII Державного стандарту житлові кімнати (кабінети для проведення процедур) для двох і більше осіб не облаштовано ширмами для забезпечення приватності. Таким чином, підопічні змушені роздягатись (переодягатись) у присутності інших підопічних.

Окрім того, групою НПМ встановлено, що м'який інвентар, зокрема постільну білизну та рушники підопічних не персоналізовано.

Зазначене не створює належну атмосферу для позитивного терапевтичного середовища підопічних.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

7. Не всі приміщення закладу у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та підопічних, які належать до маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

заклад не обладнано ліфтами або підйомниками, що унеможлиблює організацію прогулянок для маломобільних та ліжкових хворих підопічних, які проживають на другому поверсі закладу;

в коридорах житлових корпусів відсутні горизонтальні поручні з обох боків для полегшення пересування малорухливим особам (фото 11);

не всі санітарно-гігієнічні кімнати закладу обладнано поручнями або іншими пристосуваннями (фото 12);

душові кабінети обладнані високими порогами (фото 13), що створює перешкоди підопічним у здійсненні гігієнічних процедур.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Запорізькій міській раді забезпечити:

контроль за додержанням прав підопічних;

вжиття невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

облаштування на території закладу укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

розгляд питання щодо обладнання будівлі закладу ліфтом або підйомником.

2. Геріатричному стаціонару Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) забезпечити:

включення до посадових інструкцій персоналу пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

дотримання правил товарного сусідства продуктів харчування;

встановлення у житлових кімнатах кнопок виклику персоналу;

відбирання та належне зберігання добових проб з приготовлених страв;

дотримання права на приватність, зокрема, облаштувати кімнати закладу ширмами;

персоналізацію постільної білизни та іншого м'якого інвентарю;

облаштування будівлі закладу відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

Додаток: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Антон КРУЦЮК

Фотоматеріали

фото 1

фото 2

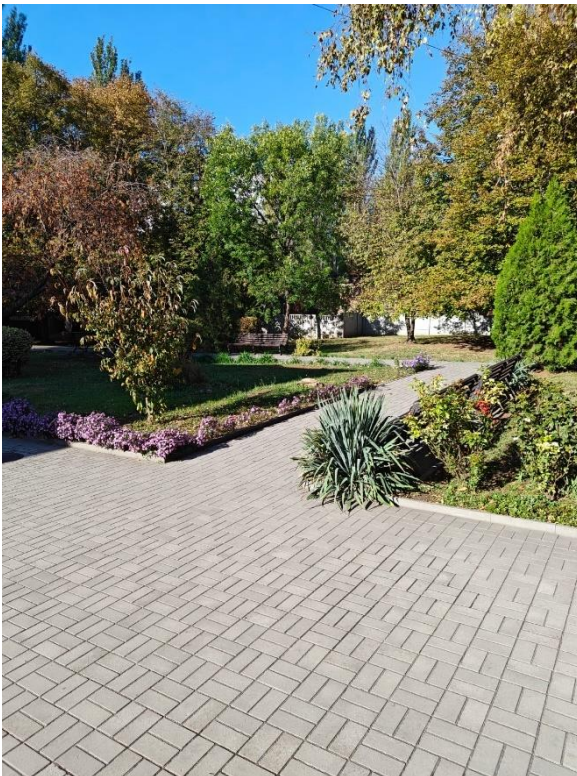

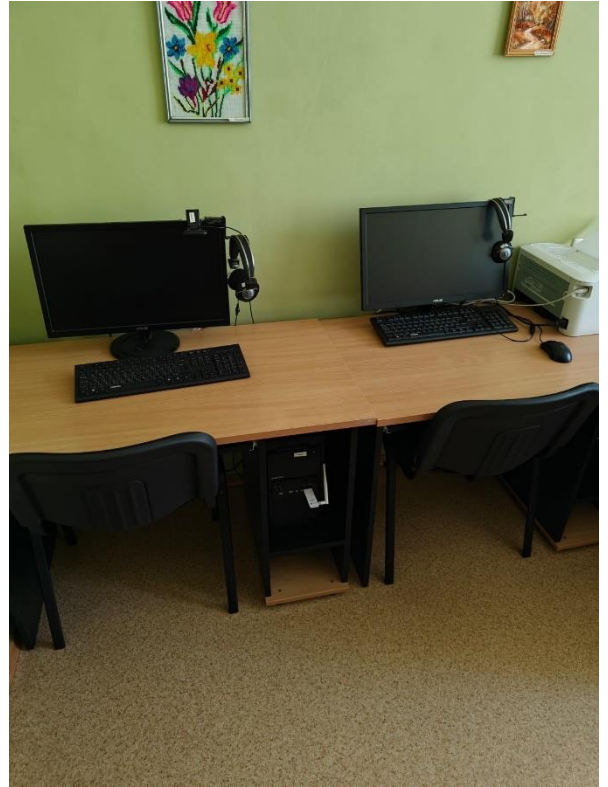
фото 3

φωτο 4

φωτο 5

φωτο 6

φωτο 7

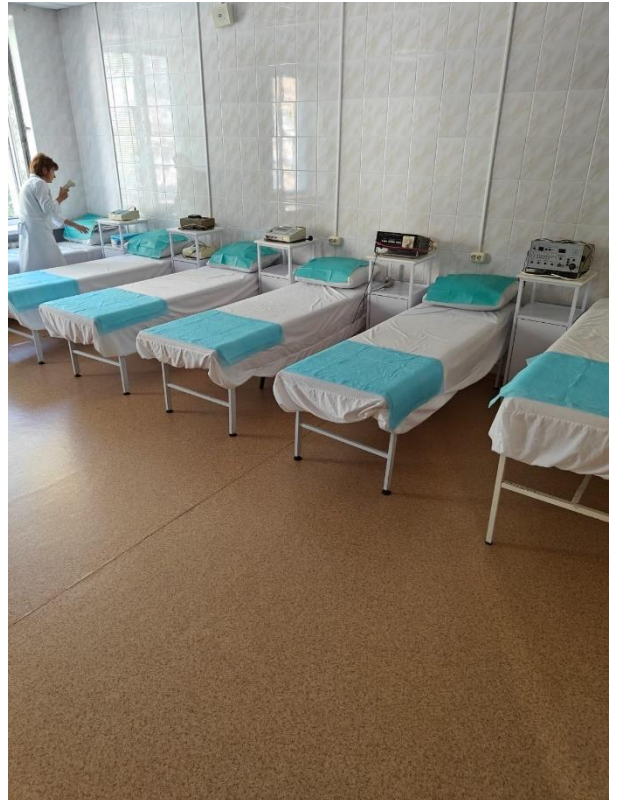

фото 8

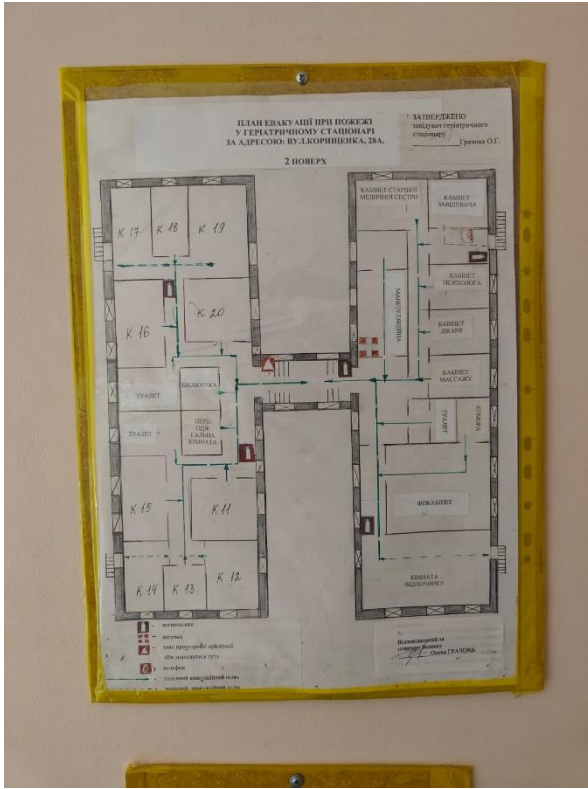

фото 9

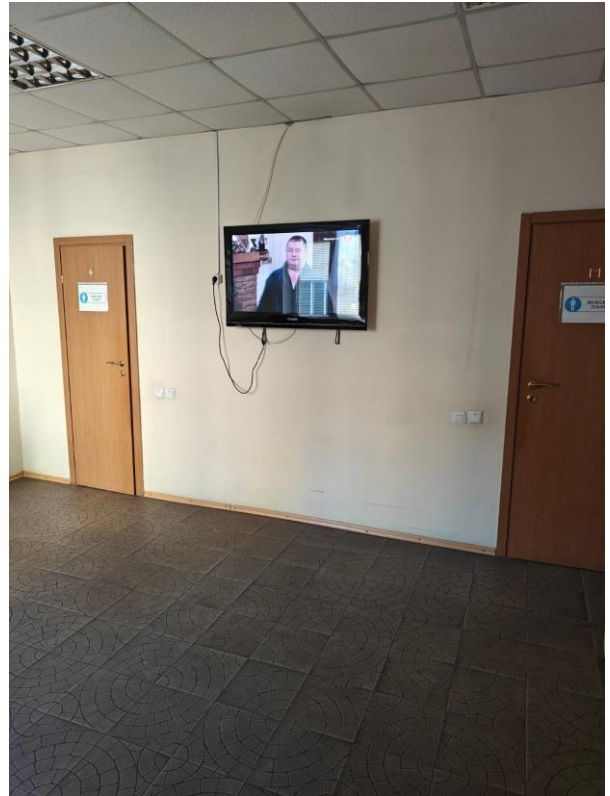

фото 11

фото 12

фото 13

